

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Π. ΤΕΡΖΟΥΔΗΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

ΙΕΡΟΥΣΑΛΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ

Συνεχίζουμε τό αφιέρωμα μέσω από τίσ φιλόξενες στήλες του ΑΧΙΛΛΙΟΥ ΠΟΛΙΣ σέ ιεροουσαλτικές μορφές του τόπου μας μέ τίν έλπίδα ό άναγνώστης νά μάθει ή και νά θυμηθεί πρόσωπα τά όποία διαδραμάτισαν κομβικό ρόλο στή θεία λατρεία, αλλά και έδειξαν ότι, άνεξαρτήτως μορφώσεως ή και κοινωνικής θέσεως, ύπήρξαν άνθρωποι που ύμνησαν τον Θεό έως τό τέλος τής ζωής τους.

Βαλακώστας Άθανάσιος (1925-2001)

Γεννήθηκε στην πόλη τής Λάρισας στις 6 Αυγούστου του 1925.

Ήταν γόνος εύπορης αστικής οικογένειας. Γονείς του ό Χρήστος και ή Μαγδαληνή, οι όποιοι απέκτησαν πέντε παιδιά.

Άπό μικρό παιδί έψαλλε στην εκκλησία του Ίερού Ναού Άγ. Κωνσταντίνου και Έλένης τής Λαρίσης, που βρίσκονταν πολύ κοντά στό σπίτι του, μέ τί χαρακτηριστική, άναγνωρίσιμη, καθαρή, μεταλλική και βαρύτονη φωνή του.

Ήταν δεινός ρήτορας χειριζόταν άπταιστα τίν Έλληνική γλώσσα, άρχαία και νέα. Ήταν γνωστή ή συνήθειά του νά σκαρφίζεται ρητά σέ κάθε εύκαιρία.

Προοριζόταν για άνώτερες σπουδές όμως ό αίφνίδιος θάνατος του μικρότερου άδερφου του, τό 1950, τον άναγκάζει νά άσχοληθεί μέ τίν οικογενειακή έπιχείρηση ξυλουργικής. Παράλληλα, βέβαια, σπουδάζει σέ Λάρισα και Άθήνα,

βυζαντινή και κλασική μουσική μη εγκαταλείποντας τά σχέδιά του. Ήταν πτυχιούχος ωδίκης, αρμονίας, αντίστιξης και βυζαντινής μουσικής. Παρακολούθησε πολλά μουσικά σεμινάρια στην Ελλάδα και τό εξωτερικό.

Τό 1958 παντρεύτηκε τίν Πηνελόπη Παπαθανασίου, μέ τίν όποία απέκτησε δύο κόρες, τίν Μαγδαληνή και τίν Εύαγγελία.

Διετέλεσε καθηγητής Μουσικής στή Μέση εκπαίδευση στό Λύκειο Μπόκαρη και στό 1ο Γυμνάσιο Ἀρρένων Λάρισας. Μέ τίν ιδιότητα αὐτή ἴδρυσε τό 1965 τή Δημοτική Χορωδία Μέσης Ἐκπαίδευσης Λάρισας κάνοντας πολλούς μαθητές του φιλόμους. Μέ αὐτή τή χορωδία συμμετείχε σέ ὅλες τίς ἐορταστικές ἐκδηλώσεις τῆς πόλης, ὅπως ἐπίσης σέ ἐθνικές και τοπικές ἐορτές.

Τό 1969 κάνει μετάταξη στή Ἀνώτατη Ἐκπαίδευση, ὡς καθηγητής Μουσικής τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Λάρισας, ὅπου ὑπηρέτησε γιά δύο δεκαετίες. Ἐγραψε και ἐξέδωσε πέντε μουσικοπαιδαγωγικά βιβλία, ὅλα ἐξαντλημένα, ὡς βοηθήματα γιά ἐκκολλητούμενους δασκάλους.

Διύθυνε ὡς χοράρχης τίς παρακάτω χορωδίες:

- Τίν ἀνδρική ἐκκλησιαστική χορωδία Ἀμπελώνα Λάρισας
- Τίν ἀνδρική, κοσμική και ἐκκλησιαστική, χορωδία τοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου Τυρνάβου
- Τίν ἀνδρική και μική χορωδία και τίν μαντολινάτα καθώς και τίν ἀνδρική και μική ἐκκλησιαστική χορωδία τοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου Λάρισας
- Τή μική και ἀνδρική κοσμική και ἐκκλησιαστική Βολιώτικη χορωδία.

Τό ὄνομα του ὅμως συνδέθηκε ἄρρηκτα μέ τή χορωδία τοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου Λάρισας τῆς ὁποίας ὑπῆρξε χορωδός ὡς νέος και κατόπιν μαέστρος ἐπί τριάντα πέντε χρόνια (1953 -1988).

Γιά τίς ἀνάγκες τῶν χορωδιῶν του, συνέθεσε και ἐπεξεργάστηκε χορωδιακά διάφορα ἔργα ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, ἀλλά και κοσμικῆς, ὅπως τή λειτουργία τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, πολλά δημοτικά τραγούδια, ἀλλά και χορωδιακές προσαρμογές πολλῶν σύγχρονων τραγουδιῶν.

Συμμετείχε διευθύνοντας τίς χορωδίες του σέ πολλά χορωδιακά φεστιβάλ και διαγωνισμούς στήν Ελλάδα και τό ἐξωτερικό, ἀποσπῶντας πολλά βραβεῖα και ἐπαίνους. Ἐπίσης, ἐφανίστηκε σέ πολλές χῶρες ὅπως τίν Κύπρο, Πολωνία, Ἰταλία, Βουλγαρία, Οὐγγαρία, Γαλλία και ἄλλες.

Ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ στίς 4 Ἰουλίου τοῦ 2001.

Καραϊτσος Δημήτριος (1902-1995)

Γεννήθηκε στο Συκούριο Λάρισας τό 1902. Οί γονεΐς του καταγόμενοι άπό τό Λιδωρικά τής όρεινής Φωκίδας, εΐχαν φτάσει στά πεδινά τής Όσσας, περιοχή Συκουρίου Λάρισας, ψάχνοντας για καλύτερες συνθήκες ζωής. Σέ ηλικία 7 έτών έρχεται σέ έπαφή μέ τί Βυζαντινή μουσική στό σχολείο, όπου ό δάσκαλός του άνακαλύπτει τό ταλέντο του και τόν ξεχωρίζει άπό τούς υπόλοιπους μαθητές. Άπό αυτόν παίρνει τά πρώτα μαθήματα και τόν παροτρύνει νά σπουδάσει βιολί, πράγμα αδύνατο για τίν οικονομική κατάσταση τής πολύτεκνης οικογένειάς του (8 παιδιά).

Άλλά και στήν έκκλησία του χωριού κάθε Κυριακή πηγαίνει στό ψαλτήρι και συμμετέχει στή Θεία Λειτουργία. Σέ ηλικία 8 έτών ψάλλει για πρώτη φορά τό Τροπάριο τής Κασσιανής, κάτι που θά τόν ακολουθεί σέ όλη τίν μετέπειτα καριέρα του. Συνεχίζει νά καλλιεργείται και νά πειραματίζεται μόνος του. Στήν ουσία είναι αυτόδιδάκτος, όπως θά φανεί και στα έπόμενα χρόνια.

Τό 1917 τελειώνει τό σχολαρχείο και διακόπτεται ή μόρφωση του. Αρχίζει νά δουλεύει μέ τόν πατέρα του καλλιεργώντας τά 30 στρέμματά τους.

Τό Μάιο του 1921, αντί για τό στρατό κατατάσσεται στή Χωροφυλακή και τόν τοποθετούν στήν Άνώτατη Διοίκηση Μακεδονίας στή Θεσσαλονίκη. Η μεγάλη πόλη δέν του ταιριάζει όμως και ζητάει μετάθεση, τίν όποία καταφέρει και υπηρετεί για έναμισι χρόνο στό Σεβεντεκλί του Κιλκίς. Σέ όλόκληρη τίν Μακεδονία αυτή τίν περίοδο, δηλαδή πριν τίν ανταλλαγή των πληθυσμών, συμβιώνουν Έλληνες μέ Τούρκους και Βούλγαρους και τά πάθη και οί άντεγκλίσεις είναι έντονες. Μέ τίν ιδιότητά του, του χωροφύλακα, κατορθώνει νά ξεσκεπάσει ένα Βούλγαρο κατάσκοπο, που έχει παρεισφρήσει σέ άνώτατο κυβερνητικό κλιμάκιο.

Στά τέλη του 1922 μετά άπό μετάταξη, βρίσκεται στον στρατό και υπηρετεί στή Θεσσαλονίκη. Για δεύτερη φορά χάνει τίν ευκαιρία νά άσχοληθεί συστηματικά και νά σπουδάσει τίν τεχνική τής Βυζαντινής Μουσικής κοντά στους 48 μεγάλους μύστες τής Ιεροσαλτικής, που είναι συγκεντρωμένοι στή συμπρωτεύουσα. Για δύο χρόνια περιφέρεται μέ μεταθέσεις σέ όλη σχεδόν τί Βόρεια

Ἑλλάδα, ἕως τόν Ὀκτώβριο τοῦ 1924, πού ἀπολύεται καί ἐπιστρέφει στό Συκούριο. Ἐκεῖ ἀρχίζει ἐκ τοῦ μηδενός δουλεύοντας στά χωράφια.

Συνεχίζει τήν ἐνασχόλησί του μέ τήν ἐκκλησιαστική μουσική καί τήν 1η Ἰανουαρίου τοῦ 1925 μένει ὡς ὁ μοναδικός ψάλτης στήν μικρή ἐκκλησία τοῦ χωριοῦ, ἡμιαθής, ὅπως ἐξομολογεῖται ὁ ἴδιος σέ συνέντευξή του ἀφοῦ «...μόνο τόν ἦχο β' κατάφερα καλά» καί μέ φοβερό ἄγχος. Στήν ἀρχή ἀμείβεται πενιχρά ἕως τό 1932, πού κτίζεται ὁ νέος Ἱερός Ναός Κωνσταντίνου καί Ἑλένης καί ἀναλαμβάνει τό ἀναλόγιο μέ ἰκανοποιητικό μισθό (1.500 δραχμές).

Τό 1933 παντρεύεται τή Συκουριώτισσα Μαρία, μέ τήν ὁποία ἀποκτοῦν 13 παιδιά. Ἀναγκάζεται νά ἐργάζεται στά χωράφια καί ὡς ψάλτης γιά νά ἀντιμετωπίσει τίς ἀνάγκες τῆς πολύτεκνης οἰκογένειάς του. Ὁ πόλεμος τοῦ 1940 ἀνατρέπει τά πάντα καί οἱ συγχωριανοί του τό πληρώνουν σέ «εἶδος» δηλαδή μέ 3 σακιά σιτάρι ὁ καθένας γιά νά παραμείνει ὡς ψάλτης στό χωριό. Ἔτσι καταφέρει νά σώσει τούς δικούς του ἀπό τήν πείνα.

Τό 1947 ἀναλαμβάνει τό ἀναλόγιο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Παναγίας στή Λάρισα μέ τήν ὑπέρογκο ἀμοιβή γιά τήν ἐποχή τῶν 300.000 δραχμῶν καί τά ἔξοδά του νά κατεβαίνει κάθε Σαββατοκύριακο ἀπό τό Συκούριο στή Λάρισα. Ὁ τότε μητροπολίτης κυρός Δωρόθεος τοῦ προτείνει νά τόν χρήσει διάκονος, ἀλλά ἐπεμβαίνουν οἱ συγχωριανοί του καί ἀπαιτοῦν τήν ἐπιστροφή του στό χωριό μέ τόν ἴδιο μισθό καί ἔτσι ἔγινε. Ἡ φήμη του φτάνει σέ ὅλη τήν Μητρόπολη Λάρισας καί οἱ ἐκάστοτε μητροπολίτες τόν καλοῦν σέ ὅλα τά χωριά νά ψάλλει στίς ἐορτές τῶν πολιούχων τους. Τελειοποιεῖ τήν τεχνική του, πειραματιζόμενος μόνος του ἀποκλειστικά.

Παραμένει στόν ἴδιο ναό τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου Συκουρίου ὡς πρωτοψάλτης, ἀδιαλείπτως μέχρι τόν θάνατό του κυριολεκτικά. Ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ τήν Μεγάλη Πέμπτη 20 Ἀπριλίου 1995 κατά τήν ἀκολουθία τῶν Παθῶν, πάνω στό Ψαλτήρι σέ ἡλικία ἐνενηνταριῶν ἐτῶν.